

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Folketinget vedtog den 16. oktober 1982 et af regeringen fremsat forslag til lov om begrænsning af lønstigninger og om ændring af takt- og dyrtidsregulering m.v.

Baggrunden for den nævnte lov, som i henhold til lovens § 13 ikke gælder for Grønland, var den alvorlige inflatoriske udvikling i pengeindkomsterne, som var et af de afgørende elementer i den daværende økonomiske situation.

Den vurdering af indkomstudviklingen, som blev lagt til grund for fremsættelsen af lovforslaget i Danmark, gjorde sig ligeledes gældende i Grønland, og den 6. oktober 1982 fremsatte regeringen i folketinget et tilsvarende forslag til lov for Grønland om begrænsning af lønstigninger og om ændring af dyrtidsregulering m.v.

I henhold til § 12 i lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands hjemmestyre skal forslag til love, der indeholder bestemmelser, som udelukkende vedrører Grønland, forelægges hjemmestyret til udtalelse.

Grønlands landsting tog på daværende tidspunkt afstand fra lovforslaget og afviste det bl.a. på baggrund af, at prisniveauet er højere og inflationstakten større i Grønland end i Danmark.

I overensstemmelse med landstingets beslutning trak regeringen den 14. oktober 1982 forslaget tilbage.

Den automatiske dyrtidsreguleringsordning er således fortsat gældende for Grønland, og ikke mindst som følge heraf har de samlede lønstigninger i Grønland været af en betydelig størrelsesorden.

I årene 1982 og 1983 er der i alt udløst 15 dyrtidsportioner à 50 øre pr. time, således at dyrtidstillægget alene har medført en forhøjelse på 7,50 kr. pr. time i denne periode.

I medfør af lov nr. 182 af 14. maj 1980 for Grønland om Det offentlige Aftalenævn indtrådte aftalenævnet med virkning fra 1. april 1981 i de rettigheder, som følger af kollektive aftaler og overenskomster indgået af ministeren for Grøn-

land før lovens ikrafttræden. Oprettelsen af Det offentlige Aftalenævn er et led i indførelsen af hjemmestyre i Grønland.

Det offentlige Aftalenævn har i medfør af denne lov ført forhandlinger med en række grønlandske og danske lønmodtagerorganisationer med henblik på en fornyelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. for perioden 1983-85.

Under forhandlingerne har aftalenævnet søgt at indgå aftale med de berørte lønmodtagerorganisationer om en sådan ændring af den gældende dyrtidsreguleringsordning, at udviklingen i pengeindkomsterne herved kunne bremses og lønstignings-takten dæmpes.

Ultimo januar 1983 blev der påbegyndt overenskomstforhandlinger mellem aftalenævnet og den største grønlandske lønmodtagerorganisation Sulinermik Inuutigssarsiuqartut Kattuvfiat (SIK), men da disse drøftelser ikke førte til et resultat, afgav foreningen efter et møde den 23. august 1983 varsel om arbejdsstandsninger overfor Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner i Grønland til iværksættelse den 7. september 1983.

Forhandlingerne videreførtes, og den 4. september 1983 udsatte den grønlandske mæglingsmand i medfør af aftale af 10. januar 1983 mellem SIK og aftalenævnet arbejdsstandsningerne i 14 dage.

De gennemførte mæglingsforhandlinger viste sig imidlertid resultatløse, og de varslede arbejdsstandsninger på begrænsede overenskomstråder trådte derfor i kraft den 21. september 1983.

Heller ikke med de danske lønmodtagerorganisationer er det lykkedes Det offentlige Aftalenævn at nå til enighed om suspension af dyrtidsreguleringen, og de med en række organisationer påbegyndte overenskomstforhandlinger er gået fuldstændig i stå.

På tjenestemandsområdet har der i overensstemmelse med gældende regler været ført forhandlinger om aftalefornyelser, men Det offentlige Aftalenævn har under et møde med Tjenestemændenes Fællesudvalg i september 1983 konstateret forhandlingssammenbrud med tjenestemandsoorganisationerne.